

**ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ МІЖСОБИСТІСНОЇ
ЗЛАГОДИ У ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ
У ГУРТКОВІЙ РОБОТІ З ВАЛЕОЛОГІЧНОГО ХОРТИНГУ**

Актуальність проблеми. Якісне розв'язання проблеми організації, розбудови і планомірного розвитку системи дошкільного хортингу в Україні та його активне впровадження у масову практику роботи сучасних дошкільних закладів освіти потребує належного науково-методологічного обґрунтування концептуальних засад і комплексного навчально-методичного забезпечення, що вимагає тісного співробітництва науки і практики. Особливої ваги у цьому контексті, на нашу думку, набуває налагодження багатоаспектної взаємодії між співробітниками різних наукових лабораторій Національної академії педагогічних наук України і спеціалістами управлінської освіти, інститутів післядипломної педагогічної освіти, методистами науково-методичних центрів, педагогами-практиками дошкільної освіти (інструкторами з фізичного виховання, вихователями, керівниками гуртків у дитячих центрах тощо). Тому доцільним вважаємо створення і підтримку вітчизняної педагогічної мережі, зокрема, і в галузі *дошкільного валеологічного хортингу* як нового напрямку освітніх досліджень, для обміну, оприлюднення, розповсюдження і використання результатів науково-дослідної роботи та передового педагогічного досвіду. На часі утвердження *дошкільного валеологічного хортингу* як національного лідера, що задаватиме якісний вектор, чітко спрямовуватиме й забезпечуватиме реалізацію валеологічного напрямку в системі дошкільної освіти України. Це пов'язано з нагальною необхідністю планомірного формування фізично, психічно, соціально і духовно здорових громадян нашої держави.

Експериментальні дослідження переконують, що гурткові заняття для дошкільнят, зокрема, з *валеологічного хортингу*, мають не лише потужні можливості для формування фізичного та психічного здоров'я вихованців, а й виступають цінним засобом *соціалізації*, тобто входження й соціальної адаптації дітей у новому своєрідному спортивному колективі, емоційно-позитивного сприйняття дитиною системи своїх відносин із однолітками та педагогами-тренерами, адекватної презентації своїх спортивних досягнень. Значну роль для *соціалізованості* старшого дошкільника як результату *успішної соціалізації* (сформованості духовних і соціальних аспектів здоров'я) відіграє формування позитивного мікроклімату, міжособистісної злагоди у групі хортингістів-дошкільнят, що відвідують гурток із валеологічного хортингу.

Мета статті – висвітлити основні аспекти методики формування міжособистісної злагоди у процесі соціалізації старших дошкільників у гуртковій роботі з валеологічного хортингу.

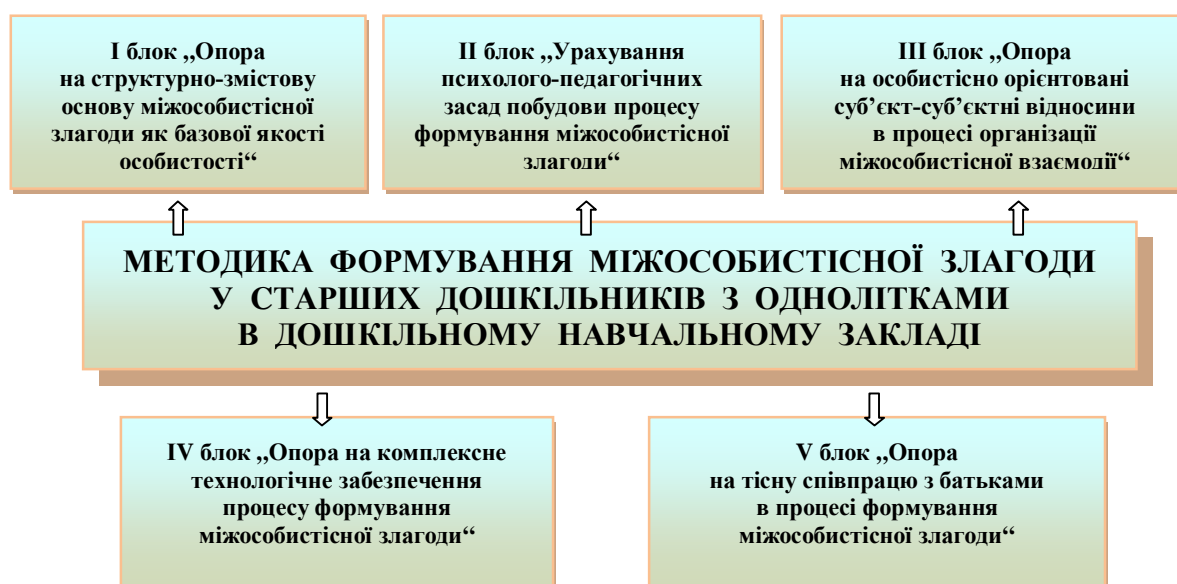
Виклад основного матеріалу. У процесі дослідження актуальної проблеми соціалізації та виховання базових моральних якостей у дітей старшого дошкільного віку, зокрема, обґрунтування методики формування міжособистісної злагоди у старших дошкільників, ми спиралися на вагоме теоретичне підґрунтя, представлене у психолого-педагогічних працях таких відомих науковців, як Л. Артемова, І. Бех, А. Богуш, Н. Гавриш, Д. Ельконін, О. Запорожець, О. Кононко, В. Котирло, М. Лісіна, Т. Піроженко, Т. Поніманська, І. Рогальська, О. Усова та ін.

У процесі соціалізації старших дошкільників у гуртковій роботі з валеологічного хортингу педагогам дошкільних навчальних закладів (вихователям, інструкторам із фізичного виховання) варто враховувати основні аспекти методики формування міжособистісної злагоди, які обґрунтовані й експериментально перевірені нами в ході розробки теми „*Формування у старших дошкільників міжособистісної злагоди в*

дошкільному навчальному закладі“. Так, для забезпечення якості виконання науково-дослідної теми особливої уваги потребували питання визначення змісту поняття „міжособистісна злагода старших дошкільників“, детальне дослідження його структурних компонентів, виявлення істотних особливостей прояву та засобів діагностики міжособистісної злагоди у дітей старшого дошкільного віку у взаємодії з однолітками; обґрунтування методики формування міжособистісної злагоди у старших дошкільників у сучасному ДНЗ та якісне оволодіння означеною методикою вихователями дошкільних навчальних закладів.

У ході дослідження встановлено, що *міжособистісна злагода виступає істотною ознакою якісних міжособистісних взаємин старших дошкільників*, що встановлюються в різних аспектах їх життєдіяльності. *Міжособистісна злагода як особистісна моральна чеснота старшого дошкільника виявляється в знаннях дитиною норм і правил міжособистісної поведінки у соціальному середовищі, позитивному емоційно-ціннісному ставленні до них та вмінні їх застосовувати в процесі міжособистісної взаємодії, тобто вмінні узгоджено взаємодіяти з людьми з подібними та протилежними цілями, цінностями, потребами та інтересами, здатності діяти спільно, адаптованості членів групи, взаємній терпимості.*

Вважаємо за доцільне рекомендувати вихователям ДНЗ, інструкторам із фізичного виховання, тренерам із хортингу розроблену нами *методику формування міжособистісної злагоди у старших дошкільників з однолітками в дошкільному навчальному закладі*, що базується на *засадах теорії і методики виховання* та має певні особливості, зумовлені віковими психологічними змінами в розвитку особистості старшого дошкільника і соціальним середовищем, в якому перебуває дитина. Репрезентуємо основні положення *методики формування міжособистісної злагоди у старших дошкільників з однолітками в дошкільному навчальному закладі*, в основу якої закладаємо *п'ять блоків*: *I блок „Опора на структурно-змістову основу міжособистісної злагоди як базової якості особистості старших дошкільників“; II блок „Урахування психолого-педагогічних засад побудови процесу формування міжособистісної злагоди старших дошкільників з однолітками“; III блок „Опора на особистісно орієнтовані суб'єкт-суб'єктні відносини в процесі організації міжособистісної взаємодії“; IV блок „Опора на комплексне технологічне забезпечення процесу формування міжособистісної злагоди“; V блок „Опора на тісну співпрацю з батьками в процесі формування міжособистісної злагоди“ (див. мал. 1):*

Мал. 1. Складові методики формування міжособистісної злагоди у старших дошкільників з однолітками в дошкільному навчальному закладі

І блок „Опора на структурно-змістову основу міжособистісної злагоди як базової якості особистості старших дошкільників“.

У ході формування міжособистісної злагоди у дітей старшого дошкільного віку з ровесниками вихователям ДНЗ, інструкторам із фізичного виховання, тренерам із хортингу варто усвідомлювати *сутність, враховувати психологічну природу і структуру міжособистісної злагоди та відповідне змістове наповнення кожного її компонента*. Педагогічно доцільний добір і застосування методів, засобів, технологій формування міжособистісної злагоди вихователі мають здійснювати, спираючись на її *структурно-змістову основу, яку становлять когнітивний, емоційно-ціннісний і поведінковий компоненти*:

1) *когнітивний компонент - знання старшого дошкільника про міжособистісну злагоду, засоби її встановлення, прояву, дотримання і відновлення; уявлення про соціальні морально-етичні норми, якості особистості (позитивні і негативні), чесноти особистості (позитивні моральні якості людини); переконаність дитини у важливості встановлення, прояву і дотримання міжособистісної злагоди у стосунках із людьми, зокрема з ровесниками, необхідності її обов'язкового відновлення у разі виникнення конфліктної ситуації; переконаність у важливості дотримання соціальних морально-етичних норм міжособистісних взаємин у процесі взаємодії з однолітками;*

2) *емоційно-ціннісний компонент – усвідомлення старшим дошкільником цінності міжособистісної злагоди та засобів її встановлення, прояву, дотримання і відновлення для повноцінного життя в суспільстві; бажання дитини дотримуватися норм моральної поведінки (включаючи і прояви позитивних моральних якостей у конфліктних ситуаціях, прагнення стримувати себе, керувати своїми емоціями, використовувати правила поведінки у конфліктних ситуаціях, уникати гострих суперечок, доброзичливо спілкуватися з однолітками); стійке прагнення плекати високі моральні якості та чесноти; бажання виявляти витримку й демонструвати емоційно-позитивну суб'єкт-суб'єктну позицію до прояву ровесниками ознак конфліктної поведінки, незлагоди у міжособистісних стосунках; прагнення використовувати засоби встановлення, прояву, дотримання і відновлення міжособистісної злагоди з однолітками;*

3) *поведінковий компонент – систематичність вияву у взаємодії з однолітками засвоєних старшим дошкільником знань про міжособистісну злагоду, засоби її встановлення, прояву, дотримання і відновлення; застосування у стосунках із ровесниками уявлень про соціальні морально-етичні норми, якості особистості (позитивні і негативні), чесноти особистості (позитивні моральні якості людини); застосування моральних норм та набутих чеснот у власних вчинках (включаючи і конфліктні ситуації); застосування вмінь налагоджувати (встановлювати), виявляти й підтримувати міжособистісну злагоду в стосунках з однолітками; застосування вмінь відновлювати міжособистісну злагоду з ровесниками в разі виникнення конфліктної ситуації; застосування вмінь стримувати себе, керувати своїми емоціями, використовувати правила поведінки у конфліктних ситуаціях, уникати гострих суперечок; доброзичливо спілкуватися з однолітками; застосування вмінь використовувати соціальні морально-етичні норми міжособистісних взаємин у процесі взаємодії з однолітками; підтримувати загальну для всіх мету діяльності; вмінь узгоджувати свої дії, поведінку з ровесниками; уміння виявляти емоційно-позитивну суб'єкт-суб'єктну позицію до прояву ровесниками ознак конфліктної поведінки, незлагоди у міжособистісних стосунках.*

ІІ блок „Урахування психолого-педагогічних засад побудови процесу формування міжособистісної злагоди старших дошкільників з однолітками“.

Забезпечити високу якість процесу формування міжособистісної злагоди старших дошкільників із однолітками вихователям ДНЗ, інструкторам із фізичного виховання, тренерам із хортингу допоможе діалогізація педагогічної взаємодії в ході

цілеспрямованого педагогічно доцільного впливу на *потребово-мотиваційний, емоційно-почуттєвий, інформативно-пізнавальний, цілеутворюючий, результативний* виміри міжособистісної взаємодії дітей у *функціонально-рольових, емоційно-оцінних та особистісно-змістових* якісних рівнях стосунків між дітьми в дитячому співтоваристві; урахування *психолого-педагогічних засад побудови цього процесу, а саме:*

1) систематичне розширення й закріплення наявних у дітей старшого дошкільного віку *уявлень про соціальні норми поведінки, ідеали й цінності, уявлень про міжособистісну злагоду в стосунках і мир (мирне співіснування) як основоположний гуманістичний морально-етичний імператив і найвищу цінність*, якими має керуватися гуманна людина у взаєминах з іншими людьми (наприклад, злагода в сім'ї, злагода в дитсадку, громадянська злагода і мир у суспільстві), *уявлень про способи узгодження спільних дій та способи налагодження співробітництва у ході взаємодії;*

2) сприяння в ході залучення дітей до організованої колективної діяльності поступовому перетворенню засвоєних старшими дошкільниками *морально-етичних ідеалів, цінностей, соціальних норм поведінки у стрижневі особистісні принципи життєдіяльності*, які дитина застосовує в міжособистісній взаємодії з людьми (наприклад, із дорослими, з ровесниками);

3) сприяння *розширенню потреб і формуванню мотивів вихованців до встановлення позитивної злагодженої міжособистісної взаємодії з ровесниками;*

4) постійне збагачення у старших дошкільників наявного *досвіду спільної роботи з ровесниками, співпраці у кооперативній діяльності, виявлення емпатії, позитивного емоційно-ціннісного ставлення до однолітків та вербалізації своїх переживань і життєвих вражень* у ході вправління в різних моделях (варіантах) налагодження, підтримки й відновлення узгодженої міжособистісної взаємодії;

5) *підкріплення й стимулювання активності старших дошкільників (пізнавальної, комунікативної, емоційно-вольової, вчинкової)* у застосуванні засвоєних знань, умінь і навичок у ході налагодження, підтримки й відновлення позитивної узгодженої міжсуб'єктної взаємодії з ровесниками з метою досягнення міжособистісної злагоди;

б) урахування *зовнішнього та внутрішнього проявів міжособистісної злагоди старшого дошкільника у взаємодії з ровесниками:*

- *зовнішній бік прояву міжособистісної злагоди* характеризується чіткістю виконання старшим дошкільником встановлених норм позитивної узгодженої міжособистісної взаємодії з однолітком під прямим чи опосередкованим контролем дорослих (наприклад, вихователів, батьків та ін.);

- *внутрішній бік прояву міжособистісної злагоди* характеризується дотриманням старшим дошкільником встановлених *морально-етичних* норм позитивної міжособистісної взаємодії з однолітком без прямого чи опосередкованого контролю дорослих, тобто коли дитина злагоджено взаємодіє з ровесником наодинці (наприклад, у предметно-практичній, комунікативній, пізнавальній, ігровій, театралізованій діяльності).

III блок *„Опора на особистісно орієнтовані суб'єкт-суб'єктні відносини в процесі організації міжособистісної взаємодії“.*

Вихователям ДНЗ, інструкторам із фізичного виховання, тренерам із хортингу та батькам необхідно враховувати, що міжособистісна злагода дитини старшого дошкільного віку з ровесниками як базова якість особистості *формується в нерозривній єдності з іншими якостями в активних діях самого дошкільника (ініційованих дитиною або діях у відповідь на ініціативу партнера) в ході міжособистісної взаємодії з дітьми впродовж усього дня безперервно, збагачуючись за змістом і формами:* на заняттях, у виховних заходах, при дотриманні режимних моментів, у ході предметно-перетворювальної діяльності, під час прогулянок і перебування дитини на ігровому майданчику, при спілкуванні дитини із членами родини тощо. Саме тому для

повноцінного формування в дошкільному навчальному закладі міжособистісної злагоди педагог має приділяти міжособистісним взаєминам своїх вихованців належну увагу шляхом:

1) зміцнення традицій встановлення й підтримання позитивного психологічного мікроклімату та дружніх особистісно орієнтованих суб'єкт-суб'єктних стосунків у групі, адаптації новачків у середовищі однолітків, згуртування дитячого колективу;

2) об'єднання дітей для спільної участі в різних видах діяльності в діаді, мікрогрупи (3–5 вихованців), макрогрупи (6–8 вихованців), роз'яснення дошкільникам способів налагодження співробітництва, застосування диференційованих завдань відповідно до рівня сформованості міжособистісної злагоди вихованців;

3) постійної актуалізації особливої цінності досягнення міжособистісної злагоди у стосунках дітей один з одним упродовж дня, зокрема: цінності виявлення уваги, щирості, інтересу, співпереживання, співрадування, співчуття для досягнення узгодженості в діяльності, діалогічної та полілогічної взаємодії; важливості встановлення й цінування довіри, взаємопізнання, взаєморозуміння, виявлення словесної (порада) і дієвої (допомога) підтримки ровеснику не лише в його радостях, а й у бідах, поразках і прорахунках;

4) включення дітей у „ситуації співпереживання (співрадості, співчуття), співроздумів“, „ситуації колективного переживання успіху“ за процес досягнення та якість як індивідуального, так і спільного для всіх результату діяльності дошкільників;

5) поступового, цілеспрямованого й систематичного залучення старших дошкільників до *спільно-індивідуальної, спільно-послідовної, спільно-взаємодіючої міжособистісної та групової суб'єкт-суб'єктної взаємодії з однолітками у найрізноманітніших видах діяльності*: ігровій, руховій, природничій, предметній, образотворчій, музичній, театралізованій, літературній, сенсорно-пізнавальній і математичній, мовленнєвій, соціокультурній та ін.;

б) вдалого добору, цілеспрямованого конструювання змісту й комплексного використання різних методів, засобів, освітніх і виховних технологій у процесі організації особистісно орієнтованої суб'єкт-суб'єктної міжособистісної взаємодії дитини з ровесниками в названих видах діяльності з метою оволодіння старшими дошкільниками такими *важливими соціальними вміннями й навичками*:

- виявляти до однолітка увагу, інтерес (цікавість, допитливість), довіру, емпатію (співпереживання), розуміння, підтримку, надавати посильну допомогу;

- сприймати ровесника як повноцінного суб'єкта спілкування та цікавого й цінного партнера спільної діяльності (ставитися до іншого як до цінності, бачити його чесноти, досягнення, адекватно сприймати слова, дії, вчинки й етично реагувати на них);

- злагоджено взаємодіяти з ровесником шляхом узгодження своєї позиції з позицією іншого, застосування вмінь формулювати свої наміри, висловлювати і сприймати пропозиції інших; здатності обговорювати конфліктну ситуацію, аргументовано висловлюючи свою думку; домовлятися, вживаючи слова-погодження, шукати компроміс, поступатися; поводити себе миролюбно, запобігати й уникати загостренню взаємин, миритися, вживаючи слова-вибачення, слова-примирення;

- враховувати інтереси, думки, почуття, потреби, бажання і наміри однолітків, співвідносити їх зі своїми потребами, інтересами, інтелектуальним та емоційним станом; висловлювати і доводити іншим цінність своїх думок, інтересів, почуттів;

- осмислювати міжособистісні взаємини й вербалізувати якість процесу взаємодії з ровесником (*потребово-мотиваційного, цілеутворюючого, інформативно-пізнавального, емоційно-почуттєвого, результативного* вимірів міжособистісної взаємодії дітей) у формі словесного оцінювання власних вчинків і морально-етичних якостей та поведінки інших людей;

- спиратися в міжособистісній взаємодії на начатки власної совісті та рефлексії як внутрішніх механізмів регуляції якісних моральних взаємин із людьми;

IV блок „Опора на комплексне технологічне забезпечення процесу формування міжособистісної злагоди“.

Оптимізувати процес формування міжособистісної злагоди старших дошкільників з однолітками вихователям ДНЗ, інструкторам із фізичного виховання, тренерам із хортингу допоможе систематичне педагогічно доцільне використання сучасних форм, методів, засобів, освітньо-виховних технологій роботи з вихованцями (наприклад, технології особистісно-орієнтованого розвивального виховання, технології організації виховного простору в ДНЗ як чинника морального розвитку особистості дошкільника, рефлексивно-експліцитного методу І. Беха [1], виховної техніки звернення до ціннісно найвразливіших компонентів Я-образу вихованця та ін.), спрямованих на:

1) *усвідомлення дошкільниками сутності й цінності міжособистісної злагоди у людських взаєминах; формування уявлень про способи узгодження дій, дружні стосунки; усвідомлення себе повноцінним членом дитячої спільноти;*

2) *постійне спостереження дошкільниками переконливих прикладів для наслідування проявів міжособистісної злагоди, діалогічної взаємодії, співробітництва, емпатії, толерантності з боку педагогів ДНЗ, членів родини (мами й тата, бабусі й дідуся, братиків і сестричок), інших дорослих і дітей;*

3) *забезпечення можливості постійного вправлення дошкільників у встановленні, підтримці й відновленні позитивної злагодженої міжособистісної взаємодії з ровесниками в різних видах діяльності, оволодінні досвідом співробітництва в ході виконання спільної роботи;*

4) *отримання дошкільниками словесного морально-етичного підкріплення дорослих як позитивної оцінки своїх дій та стимулу до подальшої злагодженої діяльності з ровесниками, заохочення до рефлексії міжособистісної взаємодії.*

Ефективними виявилися такі засоби комплексного технологічного забезпечення процесу формування міжособистісної злагоди у дітей старшого дошкільного віку: організовані групові, підгрупові, індивідуальні заняття; морально-етичні досліди; ситуації морального вибору та моральні вправи-міркування для дошкільників „Порівняй поведінку казкових героїв“, „Хто винен?“, „Що б ти зробив?“, розігрування та обговорення дошкільниками проблемних ситуацій: „Озвучимо героїв картинки“, „Чи правильно вчинив хлопчик (дівчинка)?“, „Як уникнути суперечки?“, „Що ми можемо зробити, щоб допомогти чи заспокоїти людину (дитину, дорослу, стареньку)?“; прогнозування життєво значимих ситуацій; інсценізація казок; читання і обговорення художньої літератури; хвилинки споглядання; виставки дитячої творчості; гурткова робота; театралізовані розваги, родинні свята; морально-етичний марафон за результатами самостійної діяльності дітей морально-етичного змісту; психогімнастика; робота дошкільників із коректурними таблицями, символами, схемами, екраном настрою, палітрою емоцій, кошиком негативних якостей людини, люстерком щасливих посмішок, морально-етичними арт-буками; використання лічилок, мирилок, примовок-помічників, примовок-оберегів; робота дітей у куточках злагоди, духовній галереї; завдання по створенню веселки дружби, скриньки добрих справ, калейдоскопу моральних чеснот; завдання для роботи за круглим столом примирення, чарівним килимком злагоди та стільчиком роздумів; матеріали для укладання портфолію традицій групи „Мир і Злагода – наші помічники“, портфолію ДНЗ „Наш садочок – це Злагоди віночок“; матеріали для освітніх проєктів „Естафета миру“, „Доброта рятує світ“, „Золотий ланцюжок доброти“ за результатами участі дошкільних навчальних закладів та родин вихованців у благодійних добродійних акціях і соціальних проєктах та ін.

V блок „Опора на тісну співпрацю з батьками в процесі формування міжособистісної злагоди“.

У процесі формування міжособистісної злагоди у дітей старшого дошкільного віку з ровесниками вихователям ДНЗ, інструкторам із фізичного виховання, тренерам із хортингу необхідно здійснювати якісне педагогічне просвітництво та активне залучення батьків старших дошкільників до збагачення досвіду соціальних відносин дитини шляхом розширення у неї уявлень та закріплення вмінь, навичок і звичок до встановлення, підтримання й відновлення міжособистісної злагоди й співробітництва з ровесниками.

Таким чином, результати експериментальної роботи довели, що детальна розробка комплексного науково-методичного забезпечення, використання педагогами-практиками освітньо-виховного комплексу регіону розробленої нами методики формування міжособистісної злагоди та якісний науково-методичний супровід вихователів ДНЗ, інструкторів із фізичного виховання, тренерів із хортингу істотно підвищили ефективність процесу соціалізації й формування базових якостей особистості, зокрема, формування міжособистісної злагоди у старших дошкільників.

Перспективами подальшого дослідження є розробка проблеми формування міжособистісної злагоди в дітей молодшого та середнього дошкільного віку в дошкільному навчальному закладі; обґрунтування та експериментальна перевірка процесу соціалізації старших дошкільників на гурткових заняттях із валеологічного хортингу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бех І. Д. Виховання особистості: підручник / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2008. – 848 с.

REFERENCES

1. Bekh, I. D. (2008). *Vykhovannia osobystosti* [Education of personality]. Kyiv: Lybid.

Олена Острианська.

Використання методики формування міжособистісної злагоди у процесі соціалізації старших дошкільників у гуртковій роботі з валеологічного хортингу.

У статті висвітлено основні аспекти формування міжособистісної злагоди у вихованців дошкільного навчального закладу в ході соціалізації дітей старшого дошкільного віку в гуртковій роботі з валеологічного хортингу педагогами експериментальних майданчиків освітньо-виховного комплексу регіону. Представлено авторське визначення поняття „міжособистісна згода дітей старшого дошкільного віку“; здійснено характеристику її структурних компонентів (когнітивного, емоційно-ціннісного, поведінкового) та їх змістового наповнення. Презентовано авторську методику формування міжособистісної злагоди у дітей старшого дошкільного віку, що була успішно реалізована вихователями на експериментальних майданчиках освітньо-виховного комплексу регіону. В основу авторської методики формування міжособистісної злагоди у старших дошкільників з однолітками в дошкільному навчальному закладі закладено п'ять блоків: опора на структурно-змістову основу міжособистісної злагоди як базової якості особистості старших дошкільників; урахування психолого-педагогічних засад побудови процесу формування міжособистісної злагоди старших дошкільників з однолітками; опора на особистісно орієнтовані суб'єкт-суб'єктні відносини в процесі організації міжособистісної взаємодії; опора на комплексне технологічне забезпечення процесу формування міжособистісної злагоди; опора на тісну співпрацю з батьками в процесі формування міжособистісної злагоди.

Ключові слова: вихователь, дошкільний навчальний заклад, міжособистісна згода, дитина старшого дошкільного віку, професійна діяльність, формування, хортинг, гурткова робота, освітньо-виховний комплекс регіону.

Elena Ostryanskaya.

Institute of Problems on Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine (Berlynskooho Str. 9, Kyiv, Ukraine).

Application of the interpersonal consent formation method in the process of socialization of pre-schoolers in groups of valeological Horting.

The article highlights the main aspects of the interpersonal harmony formation in children going to a kindergarten as well as in socialization of preschool children in the circles of valeological Horting by the teachers of experimental sites of the regional educational establishments. The author explains a definition of „interpersonal harmony among pre-school children“; characterizes its structural components (cognitive component, emotional values, behavioural component) and their semantic content. The author also presents a technique for formation of the interpersonal harmony in pre-school children that was successfully implemented at pilot experimental sites of the regional educational establishments.

There are five main modules laid in the basis of the author's technique for formation of the interpersonal harmony in older pre-schoolers with each other in preschool educational establishments: reliance on structural and semantic basis of interpersonal harmony as a main characteristic of personality of older pre-schoolers; consideration of psychological and pedagogical principles for formation of the interpersonal harmony between older pre-schoolers; reliance on personally oriented and subject-to-subject relations in the process of interpersonal interaction; reliance on complex technological support of the process of interpersonal harmony formation; support of the co-operation with parents in the process of interpersonal harmony formation.

Key words: *teacher, pre-school educational establishment, interpersonal harmony, pre-school children, professional activity, formation, Horting, work in groups, regional educational establishments.*

Елена Острянская.

Использование методики формирования межличностного согласия в процессе социализации старших дошкольников в работе кружка по валеологическому хортингу.

В статье отражены основные аспекты формирования межличностного согласия у воспитанников дошкольного образовательного учреждения в ходе социализации детей старшего дошкольного возраста в работе кружка по валеологическому хортингу педагогами экспериментальных площадок образовательно воспитательного комплекса региона. Представлено авторское определение понятия „межличностное согласие детей старшего дошкольного возраста“; осуществлена характеристика его структурных компонентов (когнитивного, эмоционально-ценностного, поведенческого) и их смыслового наполнения. Презентована авторская методика формирования межличностного согласия у детей старшего дошкольного возраста, которая была успешно реализована воспитателями на экспериментальных площадках образовательно-воспитательного комплекса региона. В основу авторской методики формирования межличностного согласия у старших дошкольников с ровесниками в дошкольном образовательном учреждении заложены пять блоков: опора на структурно-смысловую основу межличностного согласия как базового качества личности старших дошкольников; учет психолого-педагогических основ построения процесса формирования межличностного согласия старших дошкольников с ровесниками; опора на личностно ориентированные субъект-субъектные отношения в процессе организации межличностного взаимодействия; опора на комплексное технологическое обеспечение процесса формирования межличностного согласия; опора на тесное сотрудничество с родителями в процессе формирования межличностного согласия.

Ключевые слова: *воспитатель, дошкольное образовательное учреждение, межличностное согласие, ребёнок старшего дошкольного возраста, профессиональная деятельность, формирование, хортинг, работа в кружках, образовательно-воспитательный комплекс региона.*